

TBMM Adalet Komisyonu, hukuk uyuşmazlıklarının "arabuluculuk" yoluyla çözümünü düzenleyen tasarıyı, alt komisyon raporu üzerinden görüştü. Ergin, tasarının, yargının hızlandırılması için iş yükünü azaltmak amacıyla kullanılacak bir alternatif çözüm yolu olduğunu söyledi.

Alt Komisyon Başkanı, AK Parti Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, tasarı hakkında bilgi verdi. Taraf ların aralarındaki sorunları çözmeleri için alternatif bir yöntem getirdiklerini belirten Tunç, aile içi şiddet konularında arabuluculuğa gidilemeyeceğini bildirdi.

Tunç, tasarının kimlerin arabulucu olabileceğini düzenleyen 20. maddesinin alt komisyonda çok tartışıldığını belirterek, "Tasarının ilk haline göre, 4 yıllık lisans mezunu olan herkes arabulucu olabiliyordu. Sistemin oturması ve kabullenilmesi açısından, hukuk mezunu ve en az 5 yıllık deneyime sahip hukukçuların arabulucu olabileceği yönünde değişiklik yaptık" dedi.

Arabulucunun elde ettiği bilgi ve belgeleri açıklaması durumunda 6 aydan 2 yıla kadar olan hapis cezasının 6 aya kadar uygulanması yönünde değişiklik yaptıklarını da ifade eden Tunç, komisyonun yurtdışında da incelemeler yaptığını, İngiltere'de kapsamlı bir düzenleme yapıldığını gördüklerini anlattı.

Tunç, arabuluculuk kurumunun bir çok ülkede 20 yıldan beri uygulandığını gözlemlediklerini, artık Türkiye'de de uygulanması yönünde genel bir kanaat oluştuğunu söyleyerek, "Konunun farklı taraflara çekilmemesi gerektiğini düşünüyorum" diye konuştu.

"Hukuk mezunu olma ve 5 yıllık deneyim şartı getirildi"

Sadullah Ergin, hukuk sistemi açısından önemli bir konuyu görüştüklerini söyledi.

Ergin, yılda 6 milyon dosyanın, dava dosyasına dönüştüğü yargılama sisteminde, mahkemelere intikal eden iş yükünü azaltmadıkça, istenildiği kadar adliye yapılsın, alternatif çözüm yolları kullanılmadığı müddetçe, yargının hızlandırılmasını sağlayamayacaklarını belirtti.

Yargıya intikal eden uyuşmazlık sayısının her geçen gün arttığını ve bu nedenle de adaletin yavaşladığını belirten Ergin, bu durumun, bazı konuların yargıya intikal etmeden çözümünü sağlayacak alternatif çözüm modellerinin gerekliliği ortaya koyduğunu bildirdi.

Ergin, mevzuatta alternatif çözüm yolları olduğunu ifade ederek, bunlara örnekler verdi. Tasarıyla, özel hukuk alanında tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri konuların düzenleneceğini ifade eden Ergin, "Alacak veya tazminat konularındaki uyuşmazlıklar

arabulucuya götürülebilecek. Boşanma davası arabuculu ile çözülemeyecek, ancak anlaşmalı boşanma davalarında çocuğun velayeti ve ortak mallar konusunda arabulucuya gidilebilecek. Tazminat ve iş yükü davaları arabulucuya götürülebilecek" açıklamasında bulundu.

Sadullah Ergin, arabuluculuk konusunda dünyada farklı yöntemler bulunduğunu belirterek, bunlara örnekler verdi. Dava açıldıktan sonra da arabulucuya gidilebileceğini belirten Ergin, uzlaşma sonucunda üzerinde anlaşılan belgenin ancak mahkemenin bunu onaylaması sonucu ilam niteliğinde belge olabileceğini söyledi.

Ergin, tasarının ilk halinde, 4 yıllık lisans mezunu olanların arabulucu olabilme imkanı varken, alt komisyonda yapılan değişiklikle, hukuk mezunu olanların ve 5 yıllık deneyime sahip olan kişilerin arabulucu olma şartı konulduğunu bildirdi.

"O gelecek, bugün müdür?"

CHP Grup Başkanvekili Emine Ülker Tarhan, tasarıya ilişkin eleştirilerde bulundu. Tarafları uzlaşmaya götüren süreç konusunda, tasarıda büyük sorunlar olduğunu belirten Tarhan, tasarının Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia etti. Tarhan, tasarının, yargı alanındaki egemenliğin ve yetkinin belli kişilere ve zümrelere devrini öngördüğüne dikkat çekerek, şunları söyledi:

"İzlenen sürecin medeni olmamasından tutun, baskı, tehdit ve korkutma halinde ne yapılacağı belli değil tasarıda. Arabulucuya tanınan yetkilerin kötüye kullanılması durumunda ne yapılacağını belli olmaması bir sorun. Yürütmeye göbekten bağlı bir yargı sistemi varken, ikinci bir yürütme güdümünde yargı yaratılması ihtimali çok yüksek. Hem yargıya hem avukatlara hem de vatandaşların hukuk güvenliğine zarar verebilecek ve adaleti hukuk dışı güçlere taşıyabilecek, bu güçlerin egemenliğine yol açacak bir düzenleme. Mafya ve cemaat hukukunun yerleşik hale gelmesini sağlayabilecek bir düzenleme. Sayın Başbakan, bir konuşmasında, 'farklı inanç gruplarının gerekirse kendi yargılamasını yapmasının mirasçılığıdır. Gelecekte de böyle öncü bir rol üstleneceğiz' demişti. O gelecek, bugün müdür? diye sormak istiyorum."

CHP Uşak Milletvekili Dilek Akagün Yılmaz da tasarının "yargının iş yükünü azaltmak" gibi kulağa hoş gelen sözlerle getirildiğini ancak, tam tersine yargının Adalet Bakanlığı'na bağlı hale gelmesini sağlayacağını iddia etti. Bu düzenleme ile alternatif bir yargı oluşturulduğunu söyleyen Yılmaz, yargının hızlandırılması isteniyorsa, nitelikli yargıç sayısının artırılması gerektiği söyledi.

"Milletvekillerini adam yerine koymamak demektir"

AK Parti Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu, arabuluculuk sisteminin yargılama olmadığını, 1970'li yıllardan beri ABD'de 1980'li yıllardan itibaren de Avrupa kıtasında uygulandığını belirtti.

CHP Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk ise yargılama yetkisini artık mahkemelerin kullanmadığını söyledi. Öztürk, tutuklu milletvekillerini de gündeme getirerek, Adalet Bakanını

bu konuda bir şeyler yapmamakla suçladı. Öztürk,"Bu, milletvekillerini 'adam yerine koymamak' demektir" dedi.

MHP İstanbul Milletvekili Murat Başesgioğlu da "Yargının dışında bazı alternatif yöntemlerin hakim olacağı belirtiliyor. Ülkeyi 7 bölgeye mi böleceğiz? Biz üniter bir devletiz. Bu yapının bozulmaması gerekiyor. Bu üniter yapıyı bozmamalıyız, bozulursa altında kimin kalacağı belli olmaz" diye konuştu.

"Taraflar bir araya gelir ve sulh olur"

Tasarıyı hazırlayan Bilim Konseyi'nin Başkanı olan Prof. Dr. Hakan Pekcanitez ise arabulucunun, tarafları bir araya getirip onların anlaşması için ortam hazırlayacağını söyleyerek, "Bu düzenlemede, ortada ne hak ne de haksızlık vardır. Taraflar bir araya gelir ve sadece sulh olurlar. Sulh olmak hep vardır zaten, tarafları sulha teşvik etmek, yargılama olmaz. Yargı faaliyeti olmadığına göre, Anayasa'ya aykırılık iddiasının temeli de böylece mevcut değildir" açıklamasını yaptı.

TBMM Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya, komisyonda bazı baroların başkanlarının da bulunduğunu belirterek, "1996'da zorunlu olarak bıraktım avukatlığı. Milletvekillerinin avukatlık yapamayacağına ilişkin önerenin mimarıyım ben" dedi.

MHP'li Oktay'ın esprisi güldürdü

Bunun üzerine MHP Erzurum Milletvekili Oktay Öztürk'ün, "Biz de onu arıyorduk" sözleri gülüşmelere yol açtı. İzmir Baro Başkanı Sema Pekdaş, bütün baro başkanlarının tasarıya bu haliyle karşı çıktığını söyledi. Arabuluculuk faaliyetini yargılama faaliyeti olarak gördüklerini ifade eden Pektaş, "Sulh ile adalet zaten mevcut durumda var ama biz bunları uygulamadık. Yasa çıksa bile barolar bunu uygulamaz" diye konuştu.

Bakan Ergin, tasarıda arabuluculuk faaliyetlerinin yargısal bir hüküm olamayacağına ilişkin madde bulunduğunu hatırlattı. Hakim ve savcı başına düşen iş dosyası azaltılmadıkça, alternatif çözüm yolları bulunmadıkça yargının sorunlarının çözülemeyeceğini bildiren Ergin, "Sorunların tamamına çözüm getirme niyetindeyiz. Düzenlemenin yargıya alternatif gibi değerlendirilmesi doğru değil. Olaya parti penceresinden bakmak yerine, dünyadaki uygulamalar ve akademik camianın yaklaşımıyla, bu pencereden bakmalıyız" dedi.

CHP 'li üyeler, İzmir'in dışında diğer baro başkanlarına da söz verilmesini istedi. İyimaya, toplantıyı kapatırken,Ankara Barosu Başkanı Metin Feyzioğlu, "Yüzde 40 avukatı temsil eden bir baronun başkanı olarak bize söz vermiyorsanız biz çıkalım" dedi.

//